

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради ДФ 41.884.074
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії	В'ячеслав Козак
	(власне ім'я, прізвище здобувача (ки))
1989 року народження, громадянин	України
	(назва держави, громадянином якої є здобувач (ка))
освіта вища: закінчив у 2013 році	Одеський державний університет
	(найменування закладу вищої освіти)
	внутрішніх справ
за спеціальністю (спеціальностями)	«Правознавство»
	(за дипломом)
працює співробітник	Управління Служби безпеки України в
	Одеській області, м.Одеса
	(посада)
	(місце основної роботи, підпорядкування, місто)
виконав акредитовану освітньо-наукову програму	Право
Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом	Одеського державного
	(повне найменування закладу
університету внутрішніх справ від «04» березня 2025 року № 123, у складі:	
	вищої освіти (наукової установи), підпорядкування (у родовому відмінку), місто)
Голови разової спеціалізованої вченої ради -	Максим Корнієнко доктор юридичних наук, професор, перший проректор Одеського державного університету внутрішніх справ
Рецензентів -	Андрій Бабенко доктор юридичних наук, професор завідувач кафедри кримінально-правових дисциплін Інституту права та безпеки Одеського державного університету внутрішніх справ; Олег Шкута доктор юридичних наук, професор, директор Інституту права та безпеки Одеського державного університету внутрішніх справ.
Офіційних опонентів -	Наталія Юзікова доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного і кримінального права Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара; Людмила Абакіна-Пілявська кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального права Національного університету «Одеська юридична академія».
	(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

на засіданні «07» травня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня
доктора філософії з галузі знань

08 Право

(галузь знань)

В'ячеславу Козаку

(власне ім'я, прізвище здобувача (ки) у давальному відмінку)

на підставі публічного захисту дисертації

«Запобігання організації або

утриманню місць для незаконного вживання, виробництва чи виготовлення
наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів»

(назва дисертації)

за спеціальністю (спеціальностями)

081 Право

(код і найменування спеціальності (спеціальностей) відповідно до Переліку
галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка
здобувачів вищої освіти)

Дисертацію виконано в Одеському державному університеті внутрішніх справ

(найменування закладу вищої освіти (наукової установи), підпорядкування, місто)

Науковий керівник Вячеслав Крикун доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри цивільно-правових дисциплін
Інституту права та безпеки Одеського державного
університету внутрішніх справ.

(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, що містить нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, які виконують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для галузі знань 08 Право.

Здобувач має 8 наукових публікацій за темою дисертації, з них 4 статті у наукових фахових виданнях України, 4 тези доповідей на науково-практичних конференціях.

1. Козак В.Я. До питання Кримінологічної характеристики організації або утримання місць розпусти для споживання наркотичних засобів чи психотропних речовин в Україні. Юридичний бюлетень. Випуск 34. 2024. С.235-242

2. Козак В.Я. Кримінальна заборона організації або утримання місць для незаконного вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів: досвід країн ближнього зарубіжжя. Південноукраїнський правничий часопис. № 4. 2023. С.25-29

3. Козак В.Я. Окремі аспекти кримінально-правової характеристики організатора наркопритону. Південноукраїнський правничий часопис. № 3. 2024. С.55-59

4. Козак В.Я. Особливості кримінологічної характеристики організатора організації або утримання місць для незаконного вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів. Право і суспільство. №5. 2024. С.187-194

У дискусії взяли участь та висловили зауваження:

Юзікова Наталія Семенівна доктор юридичних наук, професор.

У цілому позитивно оцінюючи науковий рівень дисертаційної роботи В.Я. Козака, слід зазначити деякі дискусійні положення та зауваження:

1. Узагальнення та систематизація у підрозділі 1.4. «Міжнародно-правові стандарти та зарубіжний досвід протидії та запобігання організації або утриманню місць для незаконного вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів» міжнародно-правових норм, що регламентують сферу протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та їх прекурсорів, слугували основою для виокремлення сучасної тенденції до запровадження міжнародною спільнотою більш жорстких, але при цьому дієвих заходів для протидії та подолання наркоманії: встановлено міжнародний контроль за легальним використанням наркотичних засобів, при цьому постійно підвищується рівень контролю за їх незаконним обігом (С.64-65). Ця теза заслуговує на увагу та констатує тенденцію до посилення міжнародного контролю за наркотиками. Далі за текстом відсутня конкретика щодо переліку дієвості цих «більш жорстких» заходів, також не зазначено на основі яких критеріїв робиться висновок про «дієвість» цих заходів. Тому, більш детальний перелік вказаних заходів та їх ефективності бажано представити під час публічного захисту.

2. Характеристика зарубіжного досвіду у дослідженні (С. 66-72) переважно обмежується констатацією наявності окремих кримінально-правових норм, що передбачають відповідальність за організацію або утримання місць для незаконного обігу наркотиків, при цьому залишаються поза увагою конкретні механізми, стратегії та заходи, спрямовані на запобігання та протидію виникненню та функціонуванню таких місць у розглянутих юрисдикціях. Хоча у дисертації констатується пряма заборона нелегального наркообігу у досліджуваних країнах, при цьому не проводиться детальний аналіз ефективності застосування цих норм на практиці. Які результати досягнуто в цих країнах у боротьбі з наркопритонами? Чи існують статистичні дані або дослідження, що підтверджують ефективність обраних підходів? Крім того, дисертант зазначає безальтернативність санкцій у ст. 317 КК України, але не надається порівняльного аналізу видів та розмірів покарань у згаданих зарубіжних країнах. Чи є там альтернативні види покарань? Якою є судова практика застосування санкцій? Без такого порівняння складно обґрунтувати неефективність українського підходу лише на підставі безальтернативності.

3. Аналізуючи кількісно-якісні показники злочинності у сфері незаконного наркообігу дисертант слушно зазначає, що вони характеризуються високим рівнем латентності. Цьому значною мірою сприяє низка факторів. Так, на високий

рівень латентності і зниження ефективності застосування заходів кримінально-правового характеру, зазначає автор, негативно впливають складнощі у правозастосовній діяльності (С. 90). При цьому, далі за текстом не конкретизується які саме складнощі у правозастосовній діяльності впливають на рівень латентності та як їх мінімізувати. Під час публічного захисту було б доцільно детальніше розкрити ці складнощі та можливі шляхи їх усунення та мінімізації.

4. Аналіз заходів запобігання організації наркопритонів демонструє відсутність чіткої концептуальної структури рівнів спеціально-кримінологічного запобігання. У тексті спостерігається непослідовність у визначенні та розмежуванні рівнів запобігання, що ускладнює розуміння їх взаємодії та практичне застосування. Так, автор на початку підрозділу 3.2. «Спеціально-кримінологічні заходи запобігання організації або утриманню місць для незаконного вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів» виокремлює загальнодержавний, регіональний та місцевий рівні (С. 142). А підсумовуючи, зазначає міжнародний, загальнодержавний, регіональний та місцевий рівні (С. 154). Включення міжнародного рівня до системи спеціально-кримінологічного запобігання без чіткого визначення його місця та функцій створює концептуальну неоднозначність та ускладнює практичну реалізацію заходів. Крім того, міжнародний рівень не є прямим суб'єктом національного кримінологічного запобігання у сфері незаконного наркообігу. Він впливає на національні системи через міжнародні договори, конвенції, рекомендації та співробітництво, але не здійснює безпосередні заходи запобігання на території конкретної держави. Для обґрунтування включення міжнародного рівня, доцільно більш змістовно його охарактеризувати.

5. Характеристика практики запобігання організації або утриманню місць для протиправного приготування та споживання наркоречовин в Україні демонструє недостатнє врахування специфіки воєнного стану та його впливу на криміногенну ситуацію. Незважаючи на визнання війни як ключового фактору, що ускладнює ситуацію, відсутні конкретні рекомендації щодо адаптації існуючих заходів до нових реалій, а також недостатньо враховано обмеження, з якими стикаються правоохоронні органи в умовах воєнного стану.

Незважаючи на висловлені зауваження та рекомендації, загальна позитивна оцінка рецензованого дослідження залишається незмінною.

Більшість зауважень стосуються дискусійних та суб'єктивних аспектів, які не зачіпають нових, фундаментальних положень дисертації Козака В'ячеслава Ярославовича, а скоріше служать додатковими порадами для подальшого розвитку дослідження.

Людмила Абакіна-Пілявська, кандидат юридичних наук, доцент.

Позитивна оцінка дисертаційного дослідження В.Я. Козака у цілому та її окремих положень зокрема не виключає можливості та необхідності висловити певні застереження і зауваження щодо позицій, які потребують критичної оцінки, є спірними або потребують додаткової аргументації та дають можливість вступити у дискусію з автором:

1. В'ячеслав Ярославович у своєму дослідженні ґрунтовно підійшов до вивчення зарубіжного досвіду та практики протидії кримінальним правопорушенням у сфері обігу наркотичних речовин (діяльності наркопритонів в тому числі). Здається було би цікавим зазначити, яку модель боротьби з організацією або утриманням місць для незаконного вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів з урахуванням зарубіжного досвіду найбільш вдалою вважає автор та чому.

2. Автор у своєму дослідженні згадує воєнний стан як обставину, що впливає на стан поширення злочинності в Україні. Водночас, було би цікаво почути думку автора з приводу впливу даної обставини на кількісні та якісні показники кримінального правопорушення, передбаченого ст. 317 КК України та особливості запобігання йому.

Висловлені зауваження стосуються переважно спірних, дискусійних проблем. Вони не впливають на загальну позитивну оцінку роботи В.Я. Козак, яка є самостійним завершеним комплексним дослідженням актуальної теми, має науково-теоретичне і практичне значення, містить наукові положення, що є новим вирішенням конкретного наукового завдання та сприяють здійсненню комплексного вивчення проблем запобігання організації або утримання місць для незаконного вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів.

Андрій Бабенко, доктор юридичних наук, професор.

Визнаючи загалом високий науково-теоретичний рівень роботи виконаної Козак В.Я., її важливе практичне значення, слід зазначити, що як і будь-яке дослідження складної наукової проблеми дана дисертація містить і спірні, не зовсім обґрунтовані положення, які є підставою для висловлення окремих зауважень, підґрунтям наукової дискусії, зокрема:

1. Дисертант відмічає, що ж необхідним внесення змін до діючого законодавства в частині розширення санкції нині чинної редакції норми ст. 317 КК України. Цікаво почути коментарі автора в частині того як така ідея співвідноситься із загальною тенденцією гуманізації заходів кримінально-правового впливу.

2. У своєму дослідженні Козак В.Я. досить ґрунтовно підходить до аналізу поняття місця організації або утриманню місць для незаконного вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів. Щодо цього поняття автор також звертається під час аналізу судової практики. Цікаво почути думку автора з приводу того, яке практичне значення має ця категорія, в тому числі, в частині визначення розміру кримінальної відповідальності.

Втім, висловлені зауваження стосуються переважно дискусійних проблем, які не впливають на загальну позитивну оцінку роботи Козак В.Я. яка є самостійним завершеним комплексним дослідженням актуальної теми, має науково-теоретичне і практичне значення, містить наукові положення, що є новим вирішенням конкретного наукового завдання та сприяють здійсненню комплексного вивчення проблем запобігання явищу наркопритонів в Україні.

Олег Шкута, доктор юридичних наук, професор.

Позитивно в цілому оцінюючи зміст рукопису дисертації, слід звернути увагу на наявність у ньому низки дискусійних питань, нечіткість і недостатню аргументованість окремих положень, міркувань та висновків автора, зокрема:

1. Досить сумнівним в контексті наукової новизни та потребує уточнення під час публічного захисту, твердження здобувача, що ним вперше виявлено випадки порушення принципів пропорційності, співрозмірності, справедливості при призначенні покарання особі, яка вчинила кримінальне правопорушення, передбачене ст. 317 КК України. Тим більше, що за його словами, вимагає саме від уряду, який не являється органом законодавчої влади змін кримінально-правового законодавства в частині призначення покарань. Кабінет Міністрів України, як і Президент України та народні депутати України, в порядку визначеному ч. 1 ст. 93 Конституції України мають право лише законодавчої ініціативи у Верховній Раді України, а не прийняття актів законодавства.

2. Досить формально автор підійшов до розкриття змісту емпіричної бази дослідження, яку за його твердженням становлять дані офіційної статистики за 2018-2024 рр., Офісу Генерального прокурора, Національної поліції України, Верховного Суду, а також результати проведеного анкетування діючих працівників правоохоронних органів України. Що стосується останніх то варто уточнити в процесі публічного захисту, відносно яких саме працівників правоохоронних органів України дисертантом проводилось анкетування і їх кількість.

3. Важливе значення для обраної дисертантом методології наукового пізнання мають методи, що виступають засобами розкриття та систематизації змісту предмета запобігання організації або утриманню місць для незаконного

вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів. Проте, як показав аналіз дисертаційної роботи здобувачем не відтворено власної методології дослідження, а лише здійснено перелік загальнонаукових методів пізнання, як універсальних.

4. Розкриваючи у межах розділу 3 «Кримінологічні засади запобігання організації або утриманню місць для незаконного вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів» дисертантом досліджено лише заходи запобігання загальносоціального та спеціально-кримінологічного характеру та приділено вкрай незначну увагу заходам індивідуальної профілактики організації або утриманню місць для незаконного вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів.

5. 23 червня 2022 року Україна фактично отримала статус країни-кандидата і в майбутньому приєднається до європейської родини. Європейський вибір нашої держави відкриває нові перспективи співробітництва з розвиненими країнами континенту, надає можливості економічного розвитку, зміцнення позицій України у світовій системі міжнародних відносин.

Вивчаючи представлену дисертаційну роботу встановлено, що здобувачем приділено значної уваги дослідженню зарубіжного досвіду, проте нажалі здебільшого країн СНД (Вірменія, Таджикистан, Узбекистан, Киргизстан, Молдова, Казахстан, Білорусь та Грузія). З країн ЄС лише Італія та Нідерланди. У зв'язку з чим важливо зауважити, що при застосуванні порівняльно-правового методу наукового дослідження не варто ставити за мету цілковиту імплементацію зарубіжного досвіду, оскільки подібні запозичення можливі, насамперед, лише з урахуванням як усієї сукупності суспільних відносин у державі, так і специфіки функціонування окремих її інституцій.

З аналізу дисертації важко з'ясувати та потребує додаткового уточнення під час публічного захисту питання застосування кращих зарубіжних практик, які б доцільно було б на думку здобувача впровадити у вітчизняне законодавство щодо запобігання організації або утриманню місць для незаконного вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів.

Максим Корнієнко доктор юридичних наук, професор – без зауважень.

На дисертацію надійшло звернення від завідувача кафедри національного та міжнародного права Одеського національного морського університету, доктора юридичних наук, професора Наталії Орловської

Позитивно оцінюючи дисертацію В. Я. Козака, слід звернути увагу на

окремі дискусійні положення, або тези, що потребують додаткової аргументації чи пояснень під час захисту дисертації. Зокрема:

1. Беручи до уваги той факт, що якість кримінального законодавства є основною складовою запобігання кримінальним правопорушенням, було б доцільним уточнити, які ознаки складу досліджуваного кримінального правопорушення є найбільш проблемними для організації запобіжної діяльності?

2. Досвід яких країн в частині запобігання кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотиків автор вважає найбільш корисним для України?

3. Як автор оцінює перспективи декриміналізації організації або утримання місць для незаконного вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів для поліпшення наркоситуації в Україні?

Висловлені зауваження не впливають на високу позитивну оцінку дисертаційної роботи В. Я. Козака, а здійснений дисертантом творчий пошук заслуговує на підтримку. Рецензована дисертація вирішує конкретну й значиму науково-прикладну проблему, має наукову новизну, теоретичне та практичне значення для подальшого розвитку кримінологічної науки.

Друге звернення надійшло від головного спеціаліста відділу регулювання обігу підконтрольних речовин та протидії їх витоку із законного обігу Управління державного регулювання та контролю у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, прекурсорів і протидії їх незаконному обігу Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками кандидата юридичних наук, доцента Палія М.В.

У цілому позитивно оцінюючи рецензовану працю, слід звернути увагу на окремі протиріччя, спірні положення, які, на нашу думку, потребують або додаткової аргументації, або спеціальних пояснень під час захисту дисертації.

1. Які саме заходи спеціально-кримінологічного запобігання явищу наркопритонів вважається найефективнішими? Під час прилюдного захисту потребує пояснення така ситуація.

2. Як автор визначає місце вчинення кримінального правопорушення, передбачене ст. 317 КК України.

Однак в цілому, висловлені зауваження не впливають на високу позитивну оцінку дисертаційної роботи В.В. Козака, а здійснений дисертантом творчий пошук заслуговує на підтримку. Рецензована дисертація вирішує конкретну й значиму науково-прикладну проблему, має наукову новизну, теоретичне та практичне значення для подальшого розвитку кримінологічної науки.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,
«Проти» — членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада
ДФ 41.884.074 присуджує

В'ячеславу Козаку

(власне ім'я, прізвище, здобувача (ки) у давальному відмінку)

ступінь/ступеня доктора філософії з галузі знань 08 Право

(галузь знань)

за спеціальністю (спеціальностями) 081 Право

(код і найменування спеціальності (спеціальностей) .

відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється
підготовка здобувачів вищої освіти)

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

(підпис)

Максим КОРНІЄНКО

(власне ім'я та прізвище)